

2016-04-11

Kompetensnämnden

Dnr Kon 2016/63

Rapport om svenska för invandrare (Sfi) på Järfälla Lärcentrum

Rätt till sfi samt antagning

Rätt att delta i utbildning i svenska för invandrare (sfi) har den som saknar sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge. Rättigheten gäller för den som är bosatt i landet, från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 16 år. Ingen övre åldersgräns definieras i skollagen. För att få läsa i Järfälla måste man vara folkbokförd i kommunen och ha personnummer.

Anmälan sker genom ett personligt besök på Lärcentrum. Det erbjuds två inskrivningstillfällen per vecka. Den som vill börja studera gör ett nivåtest till stöd för inplacering i rätt kurs. Vid anmälningstillfället får den sökande även fylla i en individuell studieplan.

Kommunerna ska anordna utbildning i svenska för invandrare. Utbildningen är kursutformad. Studieplanen är individuell och ska anpassas efter individens behov. Individanpassning förutsätter faktiska möjligheter för eleven att påverka utbildningens upplägg och organisation.

Huvudmannen ska i samarbete med Arbetsförmedlingen verka för att eleven ges möjligheter att öva det svenska språket i arbetslivet och att utbildning i svenska för invandrare kan kombineras med andra aktiviteter som arbetslivsorientering, validering, praktik, eller annan utbildning. Utbildningen ska kunna kombineras med förvärvsarbete.

Starter på sfi

Sfi har starter var sjätte vecka i nybörjarkurs. Andra kurser startar kontinuerligt i mån av plats, inom en månad. Lärcentrum har inte någon kö utom till nybörjarkurs på kvällen eftersom skolan där behöver invänta att det blir ett rimligt antal elever.

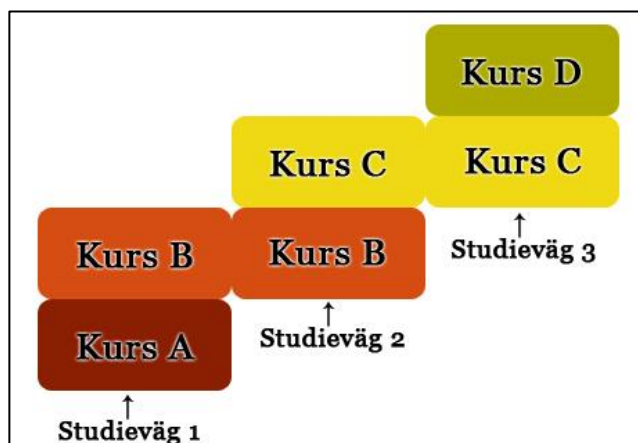
Efter nybörjarkurs "spåras" eleverna till studieväg 2, kurs 2B eller studieväg 3, kurs 3C, beroende på studiebakgrund och andra faktorer som ålder, livssituation och annat som påverkar förmågan att lära.

Alfabetisering sker i kurserna 1A och 1B. Dessa elever börjar inte i nybörjarkurs.

Kvällsundervisning och flex erbjuds elever som arbetar eller av andra skäl inte kan studera fem dagar i veckan.

Undervisningen på sfi

Sfi-undervisningen ges på flera olika nivåer. Vilken grupp en elev ska gå i avgörs utifrån utbildningsbakgrund och genom testning. Det finns sfi-kurser av många olika slag som är anpassade för eleverna. Varje studieväg består alltså av två kurser.

Studieväg 1

Kurserna A och B riktar sig till studerande med mycket kort skolbakgrund, som behöver lära sig läsa och skriva samtidigt som man studerar svenska. Denna studieväg leder till en grundläggande kommunikationsförmåga. Efter sfi 1 ska den studerande kunna klara ett arbete som inte är språkligt krävande.

Studieväg 2

Kurserna B och C, riktar sig till studerande som har motsvarande grundskoleutbildning i sitt hemland och behöver en långsam eller normal studietakt. Efter sfi 2 ska den studerande kunna klara ett arbete inom sitt yrkesområde under förutsättning att arbetet inte ställer krav på avancerad språkbehärskning.

Studieväg 3

Kurserna C och D, vänder sig till studerande med snabb studietakt och med mycket god studievana och förmåga att arbeta självständigt. Kurserna leder till möjligheter till fortsatta teoretiska studier. Sfi 3 ger de kunskaper som behövs för arbete och samhällsliv.

Sfi erbjuds på förmiddagar, eftermiddagar och kväll. Lärcentrum kan även erbjuda flex, ett flexibelt schema, för den som vill kombinera studierna med praktik eller arbete.

Dagkurserna omfattar vanligtvis 15 undervisningstimmar i veckan och kvällskurserna cirka 3 timmar i veckan. Om en elev läser på deltid kan han/hon kombinera studierna med arbete, praktik eller kurser i andra ämnen.

All undervisning är på svenska redan från nybörjarnivå. För vissa grupper erbjuds modersmålsstöd.

Sfi-utbildningen och kursmaterial är gratis. Studier på sfi berättigar inte till studiemedel.

Utöver ordinarie sfi erbjuder Lärcentrum Bas och Sfinx, se nedan.

Lärcentrum erbjuder också Sfi med yrkesinriktning. Sedan flera år erbjuds en köksbiträdesutbildning i samarbete med Mälargymnasiet. Kommunen har sökt och beviljats medel från Skolverket för att utveckla sfi med yrkesinriktning. Till hösten planeras bland annat en vårdutbildning.

Bas

BAS är en grundutbildning med arbetsmarknadsintroduktion för kortutbildade eller elever utan skolbakgrund. Eleverna studerar fem timmar per dag. Utbildningen innehåller undervisning i svenska, med suggestopedi som en interaktiv undervisningsmetod, basämnen matematik, omvärldskunskap, digital kompetens, hälsa/rörelse och modersmålsundervisning. Arbetsliv integreras i Bas och deltagarnas individuella förutsättningar och erfarenheter är utgångspunkt. Det är viktigt att eleven får känna ansvar och äga sin väg till arbete. Modersmålsstöd är en förutsättning för att eleverna ska kunna förstå och uttrycka sig på det språk de behärskar.

Sfi med yrkesinriktning

Elever som har en yrkesutbildning från sitt hemland kan läsa sfi med inriktning mot sitt yrke så att de snabbt kan bli yrkesverksamma i Sverige. Sfx, Svenska för yrkesutbildade, är ett samarbete mellan samtliga kommuner i Stockholms län. Mer information om vilka utbildningar som erbjuds finns på www.sfx-yrke.se.

Lärcentrum erbjuder Svenska för ingenjörer (SFINX) för alla typer av ingenjörer. Under studietiden varvar de studerande studier i svenska med kurser på Kungliga Tekniska högskolan (KTH). Två starter per år erbjuds. Utöver samarbetet med KTH erbjuds ett mentorskapsprogram i samarbete med Sveriges ingenjörer.

Längden på Sfi-studierna

För nybörjare kan kurstiden variera från två till flera terminer, beroende på utbildningsbakgrund, förkunskaper och planerad studieväg. Sfi-studerande behöver olika lång tid för att klara kursmålen och placeras därför efter test och kartläggning på olika studievägar (1, 2 eller 3) och kurser (A, B, C eller D) utifrån förkunskaper och studietakt.

I skolan får eleven en individuell studieplan med ett preliminärt slutdatum för varje kurs han/hon går. Datum för kursens slut kan ändras beroende på vilka framsteg eleven gör.

Studievana, skolbakgrund och hur mycket tid en elev lägger ner på studierna, har stor betydelse för hur lång tid eleven behöver för att avsluta utbildningen. Därför kan en del studerande klara kursen på några månader och andra kan behöva flera år.

Skollagen ändras från 2017 – Kommunal vuxenutbildning omfattar även sfi

Utbildning i svenska för invandrare kommer inte längre att vara en egen skolform utan ska ingå i kommunal vuxenutbildning.

Kommunal vuxenutbildning kommer därmed att omfatta

- utbildning i svenska för invandrare
- utbildning på grundläggande nivå, och
- utbildning på gymnasial nivå

Antal elever på sfi i Järfälla

	2015	2014	2013
Antal i Sfi	1 293	1 215	1 364

Hur det går för våra elever

Nedan redovisas andelen satta betyg för de olika studievägarna på sfi.

Andel elever som tog betyg	2015	2014
Studieväg 1A	0	0
Studieväg 1B	4	0
Studieväg 2B	17	20
Studieväg 2C	31	19
Studieväg 3C	60	40
Studieväg 3D	60	44

Andelen elever med godkänt har ökat på samtliga studievägar förutom 1A och 2B mellan 2014 och 2015. På 1A är resultatet oförändrat och på 2B har det sjunkit.

Under februari i år (2016) godkände lärare på Bas 10 elever på kurs A. Lärarna har utformat ett A-test tillsammans eftersom det inte finns nationella prov för A-kursen. Provet blev klart i januari. Nu har vi på Studieväg 1A 42 % satta betyg i stället för "inga" betyg som under 2015.

Vi tror också att vi kommer att höja andelen betyg på 1B. Lärarna säger att BAS stödjer en snabbare inläring även på 1B.

När det gäller resultatet på 2B så har en av våra förstelärare som arbetat på en sfi-utbildning i Stockholm påtalat att vi placerar elever i 3C som man i Stockholm skulle

ha placerat i 2B. Om vi skulle tänka lika skulle det höja resultaten på 2B. Elever som nu är i 3C och kanske går länge där skulle få bättre stöd och nå målen snabbare på 2B än på 3C. Jag har bett henne se över våra urvalskriterier och kartläggningen inför placering i 2B respektive 3C.

Andelen studerande som är nöjda med kvaliteten på sin utbildning ska öka.

Nedanstående resultat finns för Lärcentrum i KSLs elevenkät 2015 bland elever på sfi samt grundläggande och gymnasial nivå. Medelvärde på skalan 1-5 anges där 5 är högst.

Tabell 3a. Frågor ur elevenkäten Sfi/Sfx

Frågor från enkäten:	Andel elever som instämmer helt eller ganska mycket		
	2015	2014	2013
Mina lärare förklarar så att jag förstår.	4,4	4,5	4,6
Mina lärare gör så att jag vill lära mig mer.	4,4	4,4	4,5
Mina lärare berättar vad jag måste kunna för att få betyg.	4,3	4,2	4,3
Jag är nöjd och kan rekommendera min skola till andra.	4,2	4,2	4,3
Jag får den hjälp jag behöver.	4,4	4,4	4,4

Källa: KSLs årliga elevenkät i länet.

Tabell 3b. Frågor ur elevenkäten Grund/Gy

Frågor från enkäten:	Andel elever som instämmer helt eller ganska mycket		
	2015	2014	2013
Mina lärare förklarar så att jag förstår.	4,5	4,5	4,6
Mina lärare är bra på att väcka intresse och får mig att vilja lära mig mer.	4,5	4,4	4,5
Mina lärare berättar vad som krävs för att uppnå olika betyg.	4,4	4,4	4,5
Mina lärare ger mig snabbt besked efter inlämningsuppgifter och prov.	4,3	4,3	4,4
Jag kan rekommendera min skola till andra.	4,5	4,2	4,2
Jag får det stöd jag behöver.	4,3	4,3	4,4

Källa: KSLs årliga elevenkät i länet.

För sfi/sfx instämmer majoriteten i att deras lärare förklarar så att de förstår, att läraren gör så att elever vill lära mer samt att man får den hjälp/det stöd man behöver. Majoriteten instämmer också i att läraren berättar vad man ska uppnå för att kunna få ett betyg. Majoriteten är också beredd att rekommendera sin skola.

För grundläggande och gymnasial vuxenutbildning instämmer de flesta i att deras lärare förklarar så att de förstår, att läraren är bra på att väcka intresse och får en elev att vilja lära mer samt att läraren berättar vad som krävs för att uppnå vissa betyg. Majoriteten tycker också att de får snabbt besked efter inlämningsuppgifter och prov samt att de får det stöd de behöver. Majoriteten är också beredd att rekommendera sin skola.

Lärarna på Lärcentrum genomför varje halvår enkäter i sina elevgrupper. Eleverna är nöjda med sin undervisning, de menar att läraren förklarar så att hon/han förstår och att läraren är bra på att väcka intresse och att få eleven att vilja lära mer. Lärcentrum ligger generellt lägre när det gäller förståelsen av mål och hur långt kommit mot målen, stöd i undervisningen samt möjlighet att påverka, varför ett större fokus måste läggas på dessa delar i skolans fortsatta utvecklingsarbete.

Bedömningen är att enheten har god måluppfyllelse när det gäller elevernas nöjdhet med kvaliteten på undervisningen. Majoriteten av eleverna är nöjda. Lärcentrum ligger över 4 på alla medelvärden i KSLs elevenkät 2015.

Ulrika Grönqvist
Rektor Järfälla Lärcentrum